

سنڌ سلامت ڊجيٽل بوڪ ايڊيشن سلسلي جو ڪتاب
 نمبر (95) اوهان اڳيان پيش ڪجي ٿو. نامياري شاعر **نثار بزمي** جو ٻارن جي شاعريءَ تي مشتمل ڪتاب ”ڌرتي تارا“
 سنڌي ادبي بورڊ پاران ڇپايو ويو آهي.

اسان ٿورائتا آهيون سائين عبدالجبار شيخ صاحب جا
 جنهن ڪتاب جي سافٽ ڪاپي موڪلي ۽ سنڌ سلامت تي
 پيش ڪرڻ جي اجازت ڏني.

اوهان سڀني دوستن، بزرگن ۽ ساڃاهه وندن جي
 قيمتي مشورن، رايي، صلاحن ۽ رهنمائي جو منتظر.

محمد سليمان وساڻ
 مينيجنگ ايڊيٽر (اعزازي)
 سنڌ سلامت ڊاٽ ڪام
sulemanwassan@gmail.com
www.sindhssalamat.com

ڌرتيءَ تارا

(ٻارن لاءِ شاعري)

نثار بزمي

مرتب:
 غلام محمد غازي

سنڌي ادبي بورڊ
 ڄام شورو، سنڌ
 2008ع

ڇپائيندڙ پاران

ٻاراڻو ادب ۽ شاعري مائرن پُتنن ۽ ڌيئرن کي ڏنل
ڪوڏاڻن کان شروع ٿئي ٿي.

ابل منهنجو وڏڙو ٿيندو، وڪڙون ڪڍندو،

پتي پڙهندو، اسڪول ويندو

گڏي منهنجي، وڏي ٿيندي،

الف انب جي پتي پڙهندي

*

ان ريت اهي امڙين جا ڪوڏاڻا وڏي ٻاراڻي شاعريءَ
جو روپ وٺن ٿا، پسڻ ۾ ائين اچي ٿو ته جن شاعرن جي
مائرن، نالن ۽ ڏاڏين کي جيترا گهڻا ڪوڏاڻا چوڻ ايندا هئا.
انهن ٻاراڻي شاعريءَ به اوتري گهڻي ۽ سُني ڪئي، سنڌ جي
ڳوناڻي توڙي شهري ماءُ جون انيڪ تمنائون ۽ دعائون
ڪوڏاڻن جي روپ ۾ آهن، انهن جو اولڙو سنڌي ٻاراڻي
شاعريءَ ۾ چٽو پتو نظر اچي ٿو.

سنڌ ۾ ٻارن لاءِ تمام گهڻن شاعرن لکيو آهي،
محترم نثار بزمي سنڌي ٻاراڻي ادب جي ليکڪ جي حيثيت
۾ هڪ وڏو نالو آهي، سندس ڇپيل ڪتابن جو ڳاڻيٽو 13
آهي. جڏهن ته ڏهاڪو کن ڪتاب اڻڇپيل هوندا جن مان هڪ
ڪتاب هي به آهي. کيس ٻاراڻي ادب جو اُستاد شاعر چئجي ته
وڏاءُ نه ٿيندو. ٻارن لاءِ لکيل سندس هن مجموعي ”ڌرتيءَ
تارا“ کي محترم غلام محمد غازي سهيڙي بورڊ کي گهڻو

اڳ پيش ڪيو هو، جنهن جي ڇپجڻ جو سامان جُڙيو آهي.
بورڊ کي ايڏي وڏي شاعر جي شاعريءَ جي هن مجموعي کي
ڇپرائي پڌرو ڪرڻ تي خوشي آهي.
اميد آهي ته ٻاراڻي ادب سان چاهه رکندڙ ٻارن ۾
شاعريءَ جو هيءُ مجموعو ”ڌرتيءَ تارا“ شوق سان پڙهيو
ويندو.

پروفيسر سيد زوار حسين شاهه نقوي

سيڪريٽري

سنڌي ادبي بورڊ

ڄام شورو

19 ذي القعد 1439ھ

18 نومبر 2008ع

1.	قادر تنهنجا ڪرم ڪروڙين.....	9
2.	اوسيٽرو ۽ آس.....	11
3.	ريل.....	13
4	شڪارپور.....	15
5	ڪڪڙون ڪون.....	17
6	مان گهوڙي جو سوار.....	19
7	اڪين جو تارڙو آهين.....	21
8	ٻار لاءِ دعا.....	23
9	ٻارڙا.....	25
10	نظم.....	27
11	ڌرتي.....	29
12	ٻارن لاءِ.....	32
13	چوڙيون.....	33
14	جواني شال ماڻين.....	35
15	چيلي.....	37
16	سونا هار.....	39
17	سهڻي ڳالهه.....	41
18	علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو.....	43
19	ٻولي.....	45
20	چڱو ٻار.....	47
21	ٻارن جي ڳالهه.....	48
22	ڳالهه ٻڌايان.....	50
23	پڇ پرولي.....	52
24	سدا جيئي.....	55

25	چاچي پائي جي ڳالهه.....	57
26	اعلان.....	59
27	ٻه رنگ.....	60
28	ٻارن ۾ آ ساهه.....	62
29	ٻول.....	64
30	مالڪ.....	66
31	او سنڌڙي.....	68
32	او جيءُ سنڌي.....	70
33	پڪيٽڙن جي پڪنڪ.....	72
34	وطن جا ڏس.....	75
35	ٻار گلن هار.....	77
36	اچو اي ساڻيو.....	78
37	لولي.....	80
38	سنڌي ٻولي.....	82
39	سنڌڙي.....	83
40	منهنجي پياري امڙ.....	85
41	سچ ڪي سلام.....	87
42	يتيم ٻار.....	89
43	تو آءُ ڏسان.....	92
44	آزادي.....	94
45	ڪلندا وتو ڪڏندا وتو.....	95
46	سنڌي زبان اسان جي.....	98
47	بهار آيو.....	99

تعارف

اڄ ڪيڏي نه خوشي ٿي رهي آهي جو آءٌ پنهنجي ادبي استاد محترم سائين نثار بزمي جي ڪيل ٻارن لاءِ ادبي پورهئي کي سهيڙي سنڌي ادبي بورڊ طرفان ڇپائڻ ۾ ڪامياب ٿيو آهيان. بزمي صاحب جو اصل نالو قلندر بخش خان المعروف نثار بزمي ولد محمد حسن خان جوڻيجو آهي. بزمي صاحب جو جنم 13 جون 1924ع تي مرزاپور ڳوٺ تعلقي ڳڙهي ياسين ۾ ٿيو هو. هي ڳوٺ الهداڏاڻي ريلوي اسٽيشن جي اتر طرف هڪ ميل جي فاصلي تي آهي. بزمي صاحب سن 1938ع ۾ فائنل پاس ڪئي ۽ سن 1942ع ۾ پرائمري استاد ٿيو. سن 1947ع کان 1954ع تائين روينيو کاتي ۾ تهيدار ٿي رهيو. سن 1959ع ۾ شڪارپور جي سومرا خاندان مان شادي ڪئي. جنهن مان ڇهه پٽ آفتاب احمد، الطاف احمد، ارشاد احمد، اسرار احمد، احسان احمد، انتخاب احمد ۽ هڪ نياڻي به ٿي. پاڻ علم عروض جو وڏو ڄاڻو استاد الشعرا ۽ هڪ محبتي ماڻهو هو. بزمي صاحب مضمون، مقالا، ناٽڪ به لکيا. فلمن لاءِ گيت لکيا. سندن ڪيترائي گيت غزل ريڊيو ۽ ٽي ويءَ تي ڳايا وڃن ٿا. ۽ ڪجهه نظم درسي ڪتابن ۾ پڙهيا وڃن ٿا. بزمي صاحب زندگيءَ جا ڪيترائي انمول ۽ قيمتي سال ادب کي ڏنا. سنڌ ڌرتيءَ ۽ سنڌ واسين کي پنهنجي شاعريءَ جو محور بڻايو. کيس مڃتا طور، ميڊل ۽ انعام پڻ مليا. ادب ۽ ثقافت سان لڳاءُ ۽ عشق سبب لوڪل براد ڪاسٽنگ سکر جا پروڊيوسر

ڊائريڪٽر ۽ ڪمپيئر به رهيا. آفتاب پبليڪيشن، محمد بيوس يادگار ڪميٽي، نثار بزمي ادبي سنگت ۽ نثار بزمي لٽري اڪيڊمي جو قيام به سندس ادبي ۽ سماجي حيثيت طور مڃتا جو ثبوت آهي. بزمي صاحب جا هن وقت تائين 13 ڪتاب شايع ٿي چڪا آهن. جن ۾ ”جذبات نثار“، ”رت جا ڳوڙها“، ”جلترنگ“، ”ناز و نياز“، ”روھڙي تعلقي جي جاگرافي“، ”هڪ سسئي سو سور“، ”اوکو پنڌ پهاڙ جو“، ”سنڌڙي“، ”اٽل ٻم“، ”عشق نه پڇي ذات“، ”وڃن جا وراڪا“، ”ڏکڻ آءٌ ڏڏي“، ”ٻول نثار بزمي جا“، ۽ سندن هيءُ ڪتاب ”ڌرتيءَ تارا“ جو ٻارڙن لاءِ نظم ۽ گيتن تي مشتمل آهي. انهن کان علاوه اڻ ڇپيل مواد ۾ ”زندگي جو سفر“، ”مسافر بزمي“، ”اهي ڏينهن“، ”ڪهاڻيون“، ”ڊراما“ ۽ ”خط“ شامل آهن. سنڌي ٻوليءَ ۽ تاريخ جو هيءُ ستارو زندگيءَ جا 76 سال گهاري. هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪري ويو. سندن آخري آرامگاهه مرزاپور شهر ۾ آهي.

غلام محمد غازي

7 جولاءِ 2006ع

شاخن ۾ تون، ڏارن ۾ تون
 مرڪين ٿو م پارن ۾ تون
 دليين ۾ دلدارن ۾ تون،
 الفت جي اظهارن ۾ تون،
 شاعر جي اشعارن ۾ تون،
 عزت جي اقرارن ۾ تون،
 ڪڻڪن جي لڀارن ۾ تون،
 ساون ساون ٻارن ۾ تون،
 هرلن ۾ تون، نارن ۾ تون،
 رستن ۾ تون، چارن ۾ تون،
 دنيا جي ديدارن ۾ تون،
 قادر تنهنجا ڪرم ڪروڙين، ڪهڙا ڪهڙا ڳايان!

O

قادر تنهنجا ڪرم ڪروڙين

قادر تنهنجا ڪرم ڪروڙين
 ڪهڙا ڪهڙا ڳايان

گلڙن ۾ گلزارن ۾ تون،
 هيرن ۾ تون، هارن ۾ تون،
 ڪتين ۾ تون، تارن ۾ تون،
 ڪڪرن ڪارن ڪارن ۾ تون،
 سارنگ جي سينگارن ۾ تون،
 ساوڻ جي وسڪارن ۾ تون،
 گهيڙن ۾ تون، گهارن ۾ تون،

آڻيندو رانديڪا مون لاءِ،
خوشيءَ منجهان ڪيڏاڻيندو.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

رئندس جي مان بابو ايندو،
پيار ڏئي پرچائيندو.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

منڙو منڙو بابو منهنجو،
رب ان ڪي جيئاريندو.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

ٿانگي وارا ٿيڻ تي وڃ،
گهوڙا اڄ هٽڪائيندو.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

P

(گل ڦل 2004ع پاران ٺاهيل)

اوسيٽڙو ۽ آس

شهر ويو آهه بابو منهنجو،
منهنجي لاءِ شئي آڻيندو.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

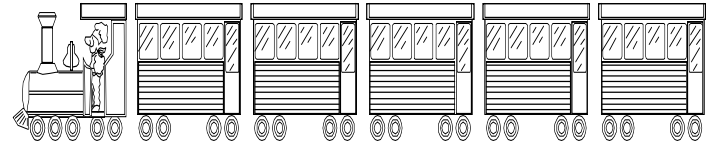
ماءو، برفي، پيڙا ايندا،
پاڻ اچي ڪارائيندا.
شهر ويو آهه بابو منهنجو.

هڪڙا چاڙهي ۽ ٻيا لاهي،
اڳتي اڳتي ڪاهيو ڪاهي.

ريل ڏٺو آهي سهنج اسان کي،
ڪيڏو هونءِ ته اهڙو اسان کي.

بابو صاحب! ٽڪيٽ ڏي مون کي،
چڙهي ريل تي ”سکر“ وڃان مان.

ريل

بابو صاحب! ٽڪيٽ ڏي مون کي،
چڙهي ريل ۾ ”سکر“ وڃان مان.

چڪ چڪ چڪ ريل ڪري ٿي،
ان جي منهن ۾ آڳ پري ٿي.

منزل تي ٿي هيءَ رسائي،
دوريءَ کي ٿي ڪيئن گهٽائي.

ڪونه وڃي ٿو وقت اجايو،
تڪڙو تڪڙو چڙي پڄائي.

لمبي لمبي هيڏي ساري،
ڳوري ڳوري ڪاري ڪاري.

ڪوڪ ڪري اطلاع ڏئي ٿي،
ظاهر زينت ساڻ ٿئي ٿي.

وڏا ڪي شوقين ٿا سڏائين ٻڌن ٻڌائين،
ڪٽي تنبورا ٿا راڳ ڳائين،
ڏسي ڪو تن ڪي اچي اکين سان،
چا ته محفلون رچائي ڄاڻين،
هي شهر جنت آهه نمونو،
شڪارپور شهر آهه پيارو.

”گل ڦل“ مارچ 2005ع

شڪارپور

شڪارپور شهر آهه پيارو،
عجيب ماڻهو هتان جا آهن.

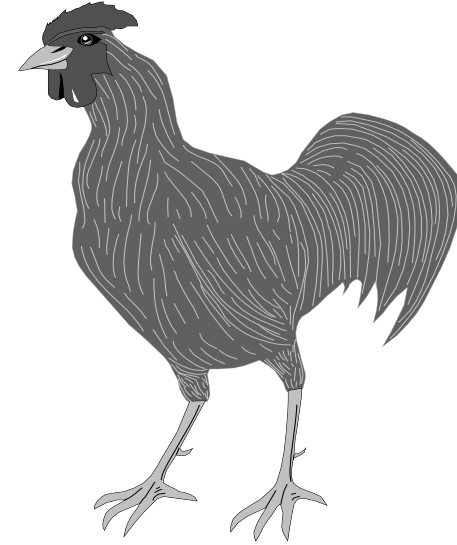
انهن جي رخ تي مسڪرا هت،
سڏائين پيئي نچي ڪڏي ٿي.
شڪارپور جو ”اچار“ وه وه.
هتان جي ڪلفي به آهه نرالي،
سڄي جهان ۾ ڪٿي نه هوندي،
هتان جا ڀڳڙا به جڳ سڄي ۾،
رڪن ٿا ڪو مثال پنهنجو،
شڪارپور جي منائي بيشڪ،
ڪري ڇڏي ٿي بهار دل ڪي،
شڪارپور شهر آهه پيارو،
ماڻهو عجيب هتان جا آهن.
ڄڻو ٿا ڪائين ڄڻو ٿا پهرن،

ڪڪڙ جو نالو ڪوڏو آهي،
پيار منجهان ٿو پرڙا ساهي،
آءُ ته گڏجي رنگ ڏسون،
ڪڪڙ ڪري ٿو ڪڪڙون ڪون.

ڪڪڙ منهنجو آهه قربن وارو،
وندرائي ٿو دل ويچارو،
وڪڻان ”بزمي“ چو چاڪون،
ڪڪڙ ڪري ٿو، ڪڪڙون ڪون.

P

ڪڪڙون ڪون

ڪڪڙ ڪري ٿو، ڪڪڙون ڪون
بيءَ معنيٰ ۾، ”تون ئي تون“

ڪڪڙ منهنجو آهه رنگ رنگيلو،
ڪڏهن حليم ته ڪڏهن هنيو
ڪونہ ڏٺو ڪو اهڙو مون،
ڪڪڙ ڪري ٿو، ڪڪڙون ڪون.

ڪڪڙ ڪري ٿو منهنجو، ميوا کائي،
هيڏي هوڏي چو واجهائي،
ڏي ٿو بانگن تي بانگون،
ڪڪڙ ڪري ٿو ڪڪڙون ڪون.

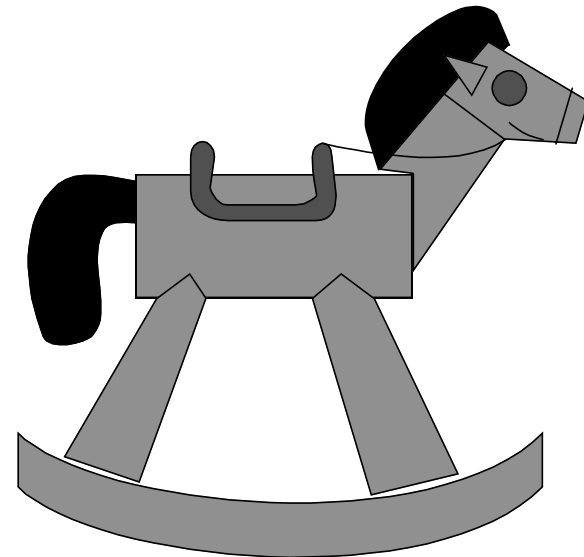
رلي، گام، دو گام جو ماهر، ڀڄڻو واهه ڀلو آ،
منهنجي گهوڙي جو دنيا ۾ آهي، ناماچار،
مان گهوڙي جو سوار.

سرخو سويارو آه منهنجو، سڀڪوئي ٿو ڄاڻي
سونو سونو هن کي هاڻي پارائيندس هار،
مان گهوڙي جو سوار.

بابا هيءَ سوغات ڏني آه هن کي مان پائيندس،
سير ڪرائيندو هي مون کي، آهي ڪو هوشيار
مان گهوڙي جو سوار.

گهوڙو منهنجو ساهه سڀاڻو، ڏيندس چومان ڪنهن کي،
هن جو مونسان منهنجو هن سان بزمي آه پيار،
مان گهوڙي جو سوار.

مان گهوڙي جو سوار

مان گهوڙي جو سوار ساڻي،
مان گهوڙي جو سوار.

هن هٿڪي گهوڙو منهنجو،
نانءُ اٿس دلدار،
مان گهوڙي جو سوار.

مان تنهنجي مرڪ تان مٽڙا، وڃان قربان ٿي جيڪو،
نه پاسي ٿي تون مون کان، ڳچيءَ جو هارڙو آهين.

ٻڌين جيڪا نصيحت ٿو، ڪرين ٿو تون عمل اُن تي،
نه وسري ياد ٿي توکان نه تون ويسارڙو آهين.

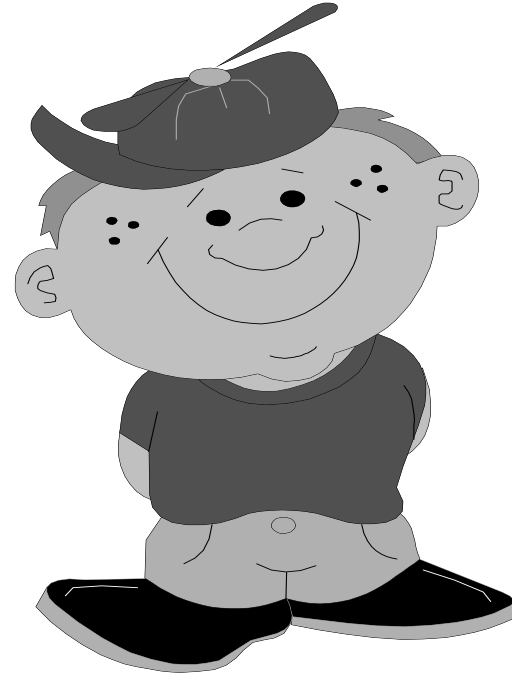
الف — بي جو سبق توکي، سمورو ياد ٻيٺو آ،
سڄي اسڪول جي ٻارن ۾، تون هوشيارڙو آهين.

دعا توکي آ ”بزميءَ“ جي، وڌائيندو خدا توکي،
وڏي شل عمر ماڻيندين، اکين جو تارڙو آهين.

(گل ڦل ڊسمبر 1991ع)

اکين جو تارڙو آهين

وڻين ٿو مون کي پورن کان، تون توڙي ڪارڙو آهين،
ڪرين ويساهه جي ٻالڪا! ته ڏاڍو پيارڙو آهين.

ٻڌي مان ٻول تنهنجا ٻاٽڙا، خوش ٿو ٿيان ڏاڍو،
وهئي ٿو ڪير وڃن مان، اڃا تون ٻارڙو آهين.

ڏسان ٿو جان تنهنجيءَ مان، نوان جولان ٿا نڪرن،
تون هاڻي ئي ته جوڌو ۽، ڪوئي جهونجهارڙو آهين.

ڪهڙا ڪهڙا سبق سکيا ٿي؟
 پڙهندين ڪڙهندين صاحب ٿيندين،
 ريشم ۽ پٽ تون پهريندين،
 تنهنجون مرڪون گلڙن جهڙيون،
 هوشوءَ جهڙا هول ڪندين شل،
 چوڌاري چوڀول ڪندين شل،
 ٻول مٺا ڪي ٻول ته پيارا،
 ڌرتيءَ جا او روشن تارا،
 شال جواني ماڻين مٺڙا،
 ڄاڻ سموري ڄاڻين مٺڙا
 ”بزميءَ“ جون ٿي ساڻ دعائون،
 ڪوسيون لڳندڙ ڪونه هوائون.

ٻارن لاءِ دعا

ننڍڙا ٻالڪ جڳ جڳ جيئڻ،
 ماهيا کير ڪلي شل پيئڻ،
 مرڪي توڏي ماءُ ڏسي ٿي،
 سانئڻ تنهنجي لاءِ سڪي ٿي،
 سيني سان مان توکي لايان،
 توکي ميو مان ڪارايان،
 ٻوڪ ۾ ڪهڙا لفظ لکيا ٿي؟

ٻارڙن سان ئي ته ملندي سونهن آسنسار ڪي،
هي سٺن ساون جيان ڪچڙا ۽ نازڪ
ٿا ٿين.

ٻارڙا پنهنجي طبيعت کان نيارا ٿا لڳن،
ٻاڙيون ٻوليون ڪري ٿا روح ئي ٺاري ڇڏن
ساري دنيا جو مدار آهي انهن ٻچڙن مٿان
پروڏن جو فرض چاهي؟
هي به ڪجهه سوچڻ ڪپي
ٻار مڻج جو وار آهي پائرو!
جاڏي ان ڪي لاڙيو ويندو لڙي.
ائين نه ٿئي جو ٻارا وجهڙ راه تي
انسانيت وڪڻي ڇڏي.
هيسيل چهر وڪڻي گهمندو وڌي،
رلندو وڌي
قوم جو سرمايو آهن ٻارڙا
ٻارڙن سان ئي ته ملندي سونهن آسنسار ڪي.

گل ڦل اگست 2008ع

ٻارڙا

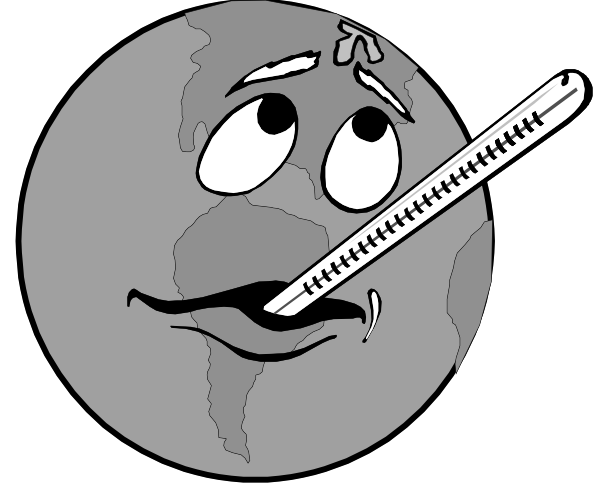
قوم جو سرمايو آهن ٻارڙا
ٻارڙن سان ئي ته ملندي سونهن آسنسار ڪي،
ٻارڙن سان بهڪندو آهي جهان
ٻارڙا آهن امانت قوم جي
اچ جو ٻالڪ آسپاڻي جو ابو
ٻارڙا جنهن گهر ۾ ناهن
سو ته گهر زندان آ،
ويران آ،
سنسان آ،

سايون اڪيون
 ڪامڻ وٽيون
 اڻڀو بدن
 ڪنگيءَ وٽل
 بيمار آ
 هي ٻار ڪنهن جو ٻار آ؟
 ورندي ڏيو ڪا چونڌا.....؟
 هي ٻار ڪنهن جو ٻار آ؟

P

”وڃن جا وراڪا“

نظم

هي ٻار ڪنهن جو ٻار آ؟
 هٿ ۾ سڪل مانيءَ ڳڻيو،
 تنهن تي مڪين جا ميڙا ڪا،
 ليڙون لٽا
 ميرا مٽي
 ڪارو ڪلوٽو ڪو جهڙو
 ٽنڊو منڊو لاچار آ
 خارش زده هي ٻارڙو
 سينو سڪل

هيءَ جهونجهار جاڳائي آ،
هيءَ ڌرتي منهنجي چادر آ،
هن ڌرتيءَ کي مان ڪيئن ڇڏيان؟
هن کان ته ٻڏي مان چو نه مران.

هيءَ ڌرتي آهه پٽائيءَ جي،
هيءَ ڌرتي ساجن سوائي جي،
هيءَ ڌرتي درازن واري جي،
هي ڌرتي مست قلندر جي،
هن ڌرتيءَ تي ٿا رنگ رچن،
هن ڌرتيءَ تي ٿا ميڙ مچن،
هن ڌرتيءَ تي ٿا انب پچن،
هن ڌرتيءَ تي ٿا مور نچن،
هن ڌرتيءَ کي مان ڪيئن ڇڏيان؟
هن کان ته ٻڏي مان چو نه مران.

هن ڌرتيءَ تي ٿا ڪانگ لون،
هن ڌرتيءَ تي ٿا نيٺ نرن،
هن ڌرتيءَ تي ٿا ڄام ڄمن،
هيءَ ڌرتي ساري سوني آ،
شربت کان منو هت پاڻي آ.

ڌرتي

جنهن ڌرتيءَ مون کي پاليو آ،
جنهن ڌرتيءَ مون کي پاليو آ،
جنهن منهنجو ساهه سنڀاليو آ،
تنهن ڌرتيءَ کي مان ڪيئن ڇڏيان؟
هن کان ته ٻڏي مان چو نه مران.

هيءَ ڌرتي ناهي جنت آ،
هي ڌرتي رب جي رحمت آ،
هيءَ ڌرتي منهنجي سنڌڙي آ،
هيءَ سنڌڙي منهنجي جندڙي آ،
هيءَ ڌرتي سهڻي سائي آ.

ٻارن لاءِ

ٻارڙا ڌرتيءَ جا تارا ٿا لڳن،
 اکين کي ڏاڍا پيارا ٿا لڳن،
 ٻارڙا معصوماڙا البيلڙا،
 نور جا نرمل نظارا ٿا لڳن،
 ٻارڙا آهن گلن جا هارڙا،
 موج من کي ڏيڻ وارا ٿا لڳن،
 ٻارڙا مائن جا آهن آسراءِ،
 ننڍپڻ ۾ ئي سهارا ٿا لڳن،
 هونئن ته آهن ظاهري هي پتڪڙا،
 سورهين وانگر سگهه ٿا لڳن،
 جوڙا جوڙا ٿي پڙهڻ لاءِ ٿا وڃن،
 جڻ ته سنڌوءَ جا ڪنارا ٿا لڳن،
 غم جي ويجهو ڪونه ٿا ”بزمي“ وڃن،
 خوشين ۾ هي ڪلڻ هارا ٿا لڳن.

شل ٿين دودا ۽ دولهه ڏيسن جا،
 هاڻي ئي اهڙا اشارا ٿا لڳن.

(سلسليوار علم پبليڪيشن مرزاپور جون 2003ع)

هت سڀ سان مولا ساڻي آ،
 هيءَ ڌرتيءَ آهي دودن جي،
 هيءَ ڌرتي آهي جوڌن جي
 هيءَ ڌرتي آ شهزورن جي،
 هن ڌرتيءَ کي مان ڇڏيان؟
 هن کان ته ٻڏي مان چونه مران.

ماهوار ”ڪوٽ موٽو“
 شهداد ڪوٽ مارچ 2000ع

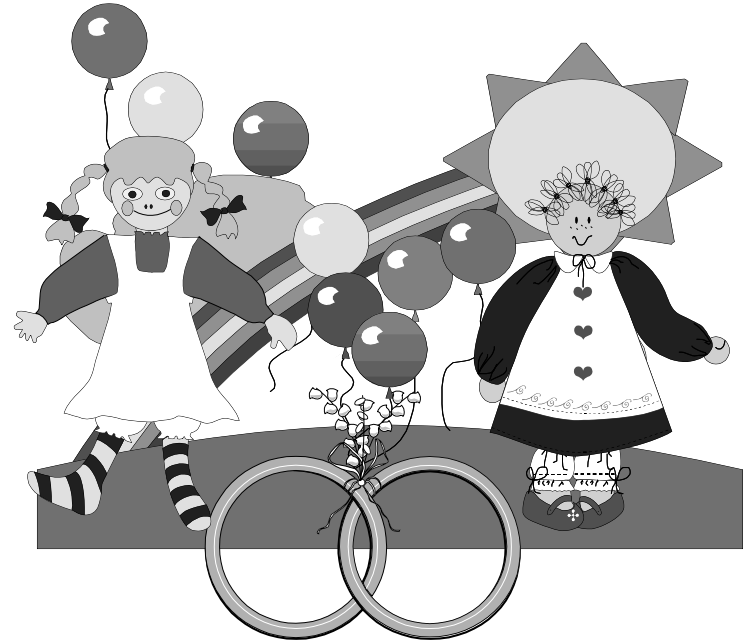
ڳاڙهيون نيليون، پيليون چوڙيون،
آهن رنگ رنگيليون چوڙيون،
مون کي وٽنديون آهن سايون،
آءُ سهيلي! چوڙيون پايون.

خانل پاتيون جائل پاتيون،
کرمان پاتيون جادل پاتيون،
بيون به اچن ٿيون پچنديون مايون،
آءُ سهيلي! چوڙيون پايون.

بانهن لڏڻ سان ڇم ڇم ڇمڪن،
ٿانڊاڻيون ٿي رات جو ڇمڪن،
چالءِ پنهنجو ساھ، سڪايون،
آءُ سهيلي! چوڙيون پايون.

گل قل مارچ 2003ع

چوڙيون

آءُ سهيلي! چوڙيون پايون
چوڙين وارو هوڪا ٿو ڏي،
آءُ سهيلي! چوڙيون پايون.

سونهن وڌائن ٿيون هي چوڙيون،
رنگ رچائن ٿيون هي چوڙيون
چوڙيون پائي سونهن وڌايون،
آءُ سهيلي! چوڙيون پايون.

نه تنهنجو وار ونگو ٿيندو،
خدا توکي پناهه ڏيندو.

وڏو ٿي پهلوون ٿيندين،
تون سنڌ جو پاسبان ٿيندين.

ڪندين نيڪيءَ سان نانءُ پيدا،
ڪندين ٿڌڙو ڪو ٿانءُ پيدا.

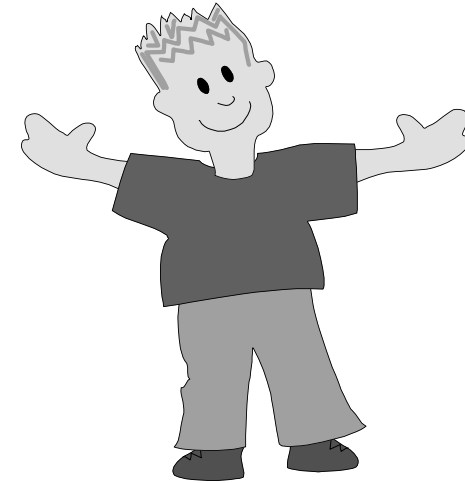
وطن جو واهرو ٿيندين،
جواني شال ماڻيندين.

پڙهڻ اسڪول ڏي ويندين،
پڙهي افسر تون ٿي ويندين.

دعا ”بزمي“ جي توکي آ،
نه لڳندءِ واءُ ڪوسي ڪا.

(گل ڦل اپريل مئي 1998ع)

جواني شال ماڻين

گلن جو ٽوڪرو آهين،
تون ننڍڙو چوڪرو آهين.

اڀي جي آس تون آهين،
امڙ جي باس تون آهين

ٿي جرڪئي جيءَ ۾ جوتي،
لڳين ٿو چٽ ته ڪو موتي.

سون ۾ تورڻ جهڙي چيلي،
اهڙي مون نه ڏني البيلي.

هن جو نالو آهي مومل،
ڪير پياري وير ڪندي شل.

نيٺ ته اڳتي پڪري ٿيندي،
رنگ ٻرنگي ڦرڙا ڏيندي.

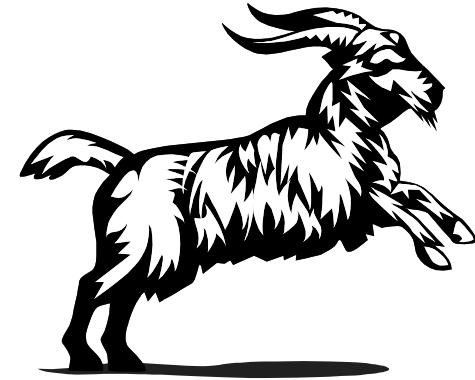
چيلي منهنجي راڻي آهي،
منهنجي جن ته ڪهاڻي آهي.

بابا مون لاءِ آندي آهي،
لک به ملن ته به ڏيئي ناهي.

P

(گل قل سيپٽمبر/آڪٽوبر 1997ع)

چيلي

چيلي منهنجي نچڻي ڪڏڻي،
سندر سندر سهڻي سهڻي.

لاڏ ڪوڏ مان ٺينگ ڏئي ٿي،
سرهاڻيءَ جو سبق ٿئي ٿي.

چيلي منهنجي برڙي آهي،
هر هڪ ٻار ٿو هن کي چاهي.

ٻي، ٻي آهي ٻولي هن جي،
ٻولي آهي ٻولي هن جي.

ساهه ۾ آهي سمائڻ جهڙي،
سيني سان آ لائڻ جهڙي.

هونءَ ته آهين ابهم ٻالڪ،
 ٻهڳڻ ٿيندين ڪهڙو آشڪ،
 پٿرا آهن اهڙا پار.

قسمت تنهنجي چمڪي پوندي،
 نچندي ڪڏندي توڙي ورندي،
 تنهنجي لهندي سڪ سان سار.

(گل ڦل جون/جولاءِ 1994ع)

سوناهار

هيڏي اچ اي ننڍڙا ٻار،
 توکي پاڻ سونا هار.

آس ابي جي توم آهي،
 توکان وڌ ٻيو هن کي چاهي،
 امڙ جي اکڙين جا ٺار.

ٻاجهه ٿون ٻول ٿو ٻولين،
 خوشين جا تون در ٿو کولين،
 وڃ اسڪول ڪري سينگار.

الف، دال، بي، هجي، بي ادب کي ڇا ڪبو،
ميم، حي، بي، تي کي وڌايو ٻارو.

الف سين، تي، الف، دال جي عزت ڪريو،
ڪاف تي، الف بي پڙهي پرايو ٻارو.

”بي، زي، ميم، بي“ ڳالهه ٿو سهڻي ڪري،
ڳالهه اهڙيءَ کي سدا پيا هنڊايو ٻارو.

P

(گل ڦل نومبر 1991ع)

سهڻي ڳالهه

عين، لام، ميم سان دل لڳايو ٻارو،
ڪاف، لام، ميم، کي پيا وهايو ٻارو.

پي، بي، الف، ري پاڻ ۾ گڏجي ڪريو،
نون، في، ري، تي کي جلايو ٻارو.

جيم، هي، لام کي باهه ڏيئي ساڙيو،
ميم، الف، نون ڏئي مان پايو ٻارو.

ميم، الف ۽ سين جي واه واه،
خي، دال، الف کي ويهي ڳايو ٻارو.

هي، ميم، دل، ري، دال بي چڱي آهي،
عين، ري، واڙ ري کي مٽايو ٻارو.

ڪاف، واڙ، ڙي، ڪنو لفظ آهي ٻارو،
نون، بي، ڪاف، بي کي ڪمايو ٻارو.

چي، واڙ، ري، بي جي چڱي عادت نه آ،
پاڻ کي هن ڏوهه کان پيا بچايو ٻارو.

علم ريءَ انسان جن حيوان آ،
علم سان دل ۾ ايندو ايمان آ،
جا حديثن ۾ ڏسو فرمان آ.

جهل کي مورئون مٽايو ٻارڙو،
علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو.

علم آهي روشنائي راهه جي،
علم سختي تو گهٽائي ساهه جي،
علم سان ٿي ڄاڻ ٿي الله جي.

هوش ڪو پنهنجو هلايو ٻارڙو،
علم جا ڏيئا جايو ٻارڙو.

علم کي حاصل ڪرڻ هڪ فرض آ،
جهل بچڙو ۽ برو هڪ مرض آ،
پاءُ ”بزمي“ جو اوهان کي عرض آ.

پنهنجي قسمت کي بنايو ٻارڙو،
علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو.

”گل ڦل سيپٽمبر 1991ع“

علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو

علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو،
دل جو گهر سهڻو سجايو ٻارڙو.

علم آهي اک ٽين انسان جي،
علم سان ملي ٿو مان جي،
علم رحمت آهي ڪا رحمان جي.

علم جي دولت ڪمايو ٻارڙو،
علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو.

علم انسان کي عزت ٿو ڏئي،
دين جي دٻين کي دولت ٿو ڏئي،
تن بدن کي ڏاڍي طاقت ٿو ڏئي.

علم سان ڪو عشق لايو ٻارڙو،
علم جا ڏيئا جلايو ٻارڙو.

جنهن کي گھوٽ پٽائيءَ پاليو،
سچل وٽ ساماڻي ٻولي.

دنيا جي گولي تي آهي،
شان ڀري شاهائي ٻولي.

چنڊ جيان چمڪي ٿي ”بزمي“،
ڏيهن ۾ ڏاڏائي ٻولي.

”گل ڦل آگسٽ 1991ع“

ٻولي

سنڌي آهي سياڻي ٻولي،
مٺڙي هيءَ اباڻي ٻولي.

ماءُ ڏني آ جنهن ۾ لولي،
رائين جي سا راڻي لولي.

ڳالهائڻ سان گل ڦل ٿا چڙڪن،
منهنجي گلڙن هاڻي ٻولي.

ڪيئن وساريندو ڪو اهڙو،
پنهنجي ساهه سيباڻي ٻولي.

ٻارڙن جي ڳالهه

هڪ ”دلور“ ٻيو ”بهادر“ ٽيون وري ”مهراڻ خان“
هنن ٽن جي دوستيءَ ۾ ڪونه هو ڪنهن کي به گمان.

پڙهندا گڏ هئا، رهندا گڏ هئا، ڪلندا ڪڏندا گڏ هئا،
ياد ڪري پنهنجا سبق هي پوءِ اٿندا گڏ هئا.

سلچڻا توڙي سدورا هي هئا معصوم ٻار،
هڪ ٻئي کان ڪونه ٿيندا هئا گهڙي هڪڙي به ڌار.

ڪنن ٻارن وانگي گهڻين ۾ نه هي رلندا هئا،
رات جو پي شوق پنهنجي ۾ ويهي پڙهندا هئا.

ڪنهن چين ٻارو! اها تڪليف پيا چوڻا ڪريو،
چون پنهنجن پيئرن جي مدد ويهي ڪا ڪريو.

ڇڳو ٻار

لڪڻ ۽ پڙهڻ سان وڏو شوق آهي،
تڏهن هر ڪو استاد مون کي ٿو چاهي،
مان اسڪول جو ڄڻ ته سينگار آهيان،
ڇڳو ٻار آهيان.

امڙ ۽ ابي جو چئي وان آهيان،
انهن جو ڳائيندو مان احسان آهيان،
مان تن جي ڳچيءَ جو سونوهار آهيان،
ڇڳو ٻار آهيان.

اُٿي صبح جو ڳڻ خدا جو ٿو ڳايان،
ڪڍي سيند، سرمو اکين ۾ ٿو پايان،
صفائيءَ ۾ سڀني کان نروار آهيان،
ڇڳو ٻار آهيان.

مان ڪسرت جو ڪوڏيو مان جانو مان جوڌو،
وڏو ٿي پو ٿيندس مان هوشو يا دودو،
مان ”بزمي“ وطن سان وفادار آهيان،
ڇڳو ٻار آهيان.

”گل قل جولاءِ 1991ع“

ڳاله پڌاڻان

آءُ ته ٻالڪا! ڳاله پڌاڻان توکي،
 پنهنجي ديس جي،
 ديس اسان جو سنڌڙي آهي،
 جنهن ۾ وهندو سنڌو آهي.
 لهرون لهرون ڇوليون ڇوليون
 چيھن ۽ طوطن جون ٻوليون
 کانون ۽ ڪپرين جون ٽوليون

ڇوڪرن مان وڏيري ورندي ڏني همراھ ڪي،
 چاچاسائين! ڇو وڃائين ٿو اسان جي چاهه ڪي.

ڪر دعا، ڪي علم جون جھوليون ڀريون عالم ٿيون،
 ڪجهه پرائي قوم پنهنجيءَ ڪي ڪوئي آڌر ڏيون.

علم جي دولت نه جنهن ڪي سو وري ڪهڙو بشر،
 جڻ وڃائي وينو پنهنجي زندگيءَ جو هر پهر.

پڙهڻ پڙهڻ جهڙي ڪانهي ڳالهه ٻي سوچي ته ڏس،
 علم سان ئي روشنائي جڳ ۾ ٿي سوچي ته ڏس.

ٻارڙن جي ڳالهه چاچي ربنواز سوچي وڌي،
 پنهنجي ٻارن جي به ٽولي هن اُتي ڪوئي وڌي.

اڄ کانپوءِ هي ٻارڙا منهنجا به گڏجو پاڻ سان،
 مان ته غافل هوس همڙي روشني جي راهه کان.

پوءِ ويا سڀ اسڪول ڏي سڀ مرڪندا هي ٻارڙا،
 آسمان جا تارڙا ۽ گلن جا جڻ هارڙا.

پڇڀرولي

(۱) هڪڙي ناهيان
لشڪر آهي.
لشڪر جي لئه هڪ گهر آهي.
ظاهر ۾ ننڍڙي آهيان
مصريءَ جي جڻ ڳنڍڙي آهيان
منهنجي محنت ڳاڻڻ جهڙي
منهنجي ملڪيت ڪاڻڻ جهڙي
هر ڪو ڪاڻي
هر ڪو ڳاڻي.
مان ڇا آهيان ڪير ٻڌائي؟

(ماڪيءَ جي مک)

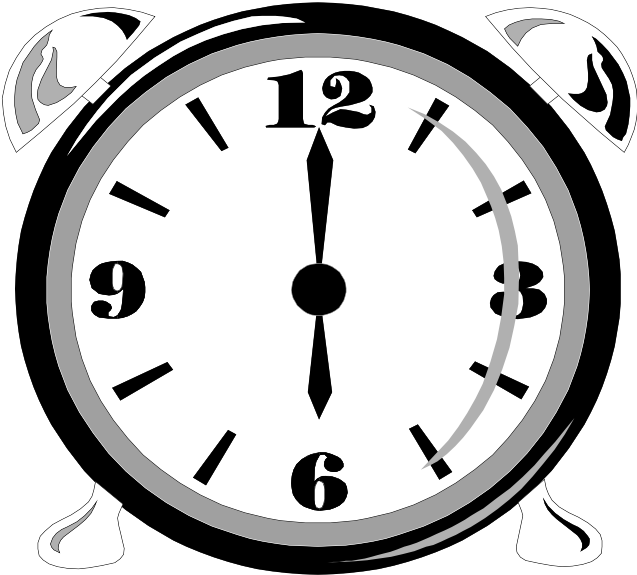

ساوا ساوا گلشن گلشن
ڌرتي سوني، روپو پاڻي
ان جا داڻا ماڻڪ موتي
منڙا ماڻهو منڙيون ڳالهيون
سهڻيون اڪڙيون پير پدمڙا
ڳل ۾ ڳاڙها پت جا ڳانا،
اجرڪ ٽوپي، لوڏ لڪاڻي
جاڏي تاڏي خير خبرون
شاهه سچل ۽ مست قلندر
ناد وڃن ٿا نينهن نجي ٿو
پانڊيٽڙا ٿا پنڌ پچائن
جوڌا جنگ جوان سگهارا
ڳاڙها ڳيرو جذبن وارا
ٻار به گلڙن گلڙن جهڙا
سڀني سڀ لائڻ جهڙا
ڇا ڇا منهنجي سنڌ ۾ ناهي،
سڀ ڪجهه آهي،
آءُ ته ٻالڪ ڳالهه ٻڌايان توکي
پنهنجي ديس جي.

”گل ڦل جون 1991ع“

(4) غافل ڪي هوشيار ڪريان ٿو،
 سڀ سان وينو ڳالهيان ٿو
 ماڻهن ڪي احساس ڏيان ٿو
 عمر جو ڪاپو
 مون وٽ آهي.
 وقت جو ماپو مون وٽ آهي،
 سڀ جو خدمت گار مان آهيان
 گهر جو چڻ سينگار مان آهيان
 پٽ سان رکيو آهيان لائي
 مان ڇا آهيان ڪير ٻڌائي؟

(گهڙيال)

(2) هر گهر ۾ هوندو آهيان،
 صاف صفائي ڳڻ آ منهنجو
 منهنجي خدمت گهر ۾ پهڪائي،
 ۽ ڌرتيءَ ڪي ٿي چمڪائي
 مان نه هجان ها
 گند هجي ها
 ماڻهوءَ جو ڇا مان هجي ها
 تڏهن ته مون ڪي ويڊيو بنائي
 مان ڇا آهيان ڪير ٻڌائي؟

(بهارو)

(3) منهنجي ياري مان وڌائي،
 مان وڌائي شان وڌائي،
 غم ۾ ساڻي مان ئي آهيان
 ڪنهن ڪي مان دڪ ڏيندو ناهيان
 منهنجا دشمن
 جاهل جاهل
 جاهل جاهل
 جاڻي ٿاڻي هوندو آهيان،
 ماڻهن جو مان رتبو آهيان
 چشمن تي ٿو
 هر ڪو چاڻي
 مان ڇا آهيان ڪير ٻڌائي؟

(ڪتاب)

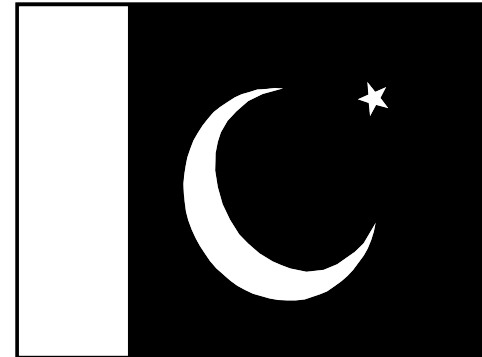
سائي سهڻي ڌرتي منهنجي،
 پرور ڪي آ ڀرتي منهنجي،
 ڳايان وينو ٿو احسان،
 سدا جيئي پاڪستان.

چاليهه سال حياتي ماڻي،
 پنهنجن پيرن تي آهاڻي،
 پورو ٿي ويو هر ارمان،
 سدا جيئي پاڪستان.

هر دل ۾ هت پيار پلي ٿو،
 چاهت جو واپار هلي ٿو،
 ڪنهن کي ناهي ڪو نقصان،
 سدا جيئي پاڪستان.

چئن گلن جو گل دستو آ،
 سهڻو سائو سر بستو آ
 ”بزميءَ“ جو آ من مستان،
 سدا جيئي پاڪستان.

سدا جيئي

پنهنجي ڌرتي، پنهنجو شان،
 جيئي منهنجو پاڪستان،
 سدا جيئي پاڪستان.

پاڪ وطن آ جنت جهڙو،
 ڏيهم نه هوندو ڪوئي اهڙو،
 منهنجو آهي هي اعلان،
 سدا جيئي پاڪستان

ڪوٽ نه ڪاٺ پيئڻ جي آ،
 جهوري سڀ کي جيئڻ جي آ،
 مان لهي ٿو هت مهمان،
 سدا جيئي پاڪستان.

وڏا ٿي اسان دودا دوله
 ٿينداسين
 سپاهي ٿي
 وطن جا سپاهي ٿي
 پنهنجي وطن جي حفاظت ڪنداسين
 اسان پنهنجي ڌرتيءَ کي ڪيڙي
 پوءِ خوشحال ٿينداسين
 دولت ۽ عزت کي ميڙي
 مالا مال ٿي
 رب جا احسان ڳائي
 پيا مرڪنداسين
 او چاڌا دلورا!
 رڳو تون دعا ڪر،
 رڳو تون دعا ڪر.

(گل ڦل جون 1989ع)

چاچي پائيٽي جي ڳالهه ٻوله

اسين آهيون ٻالڪ
 ته چاچي پيو
 وڏا ٿي اسان کي
 وڏا ڪم ڪنداسين.
 مان پنهنجي تاريخ
 چانديءَ جي ورقن تي
 لعلن جواهرن جي لفظن سان
 ناهي لکي
 پوءِ پونين کي
 تحفي ۾ ڏيئي ڇڏينداسين
 چاچا دلورا!
 اسين آهيون ٻالڪ

پرننگ

پيءُ ڪنهن کي ٿا ڄمن جهونجھار پٽ،
ڪنهن ويچاري جا وري بيڪار پٽ.

پنهنجي پنهنجي پاڳ جي هيءَ ڳالهه آ،
ڪي ٽين زردار پٽ ۽ ڪي ٽين نادار پٽ.

هڪڙا پٽ روشن رڪن ٿا خاندان،
ڪي وري بچڙا، برا، بدڪار پٽ.

اعلان

اسلام جو هر جاءِ تي اعلان ڪنداسين،
هن راهه ۾ سرساهه ڪي قربان ڪنداسين.

شهزور ۽ شهباز اسين اڳ ۾ آهيون،
آئي جو مٿان مهل ته ميدان ڪنداسين.

الله جي رحمت جو سهارو آسان ڪي،
دردن جو اسين پاڻ ئي درمان ڪنداسين.

هن ديس جي ڌرتيءَ سان محبت آسان ڪي،
مرنداسين مگر ان جو مٿي مان ڪنداسين.

عظمت آ محمد جي غلامن جي نرالي،
ڪافر کي سبق ڏيئي مسلمان ڪنداسين.

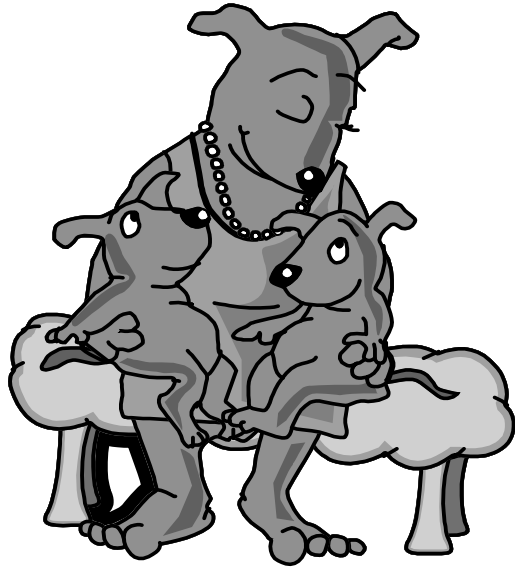
ناموس وطن لاءِ اسين ڇا نه ڪنداسين،
حرفت سان حريفن کي حيران ڪنداسين.

مشڪل يا مصيبت کان اسين ڪونه ڊڄون ٿا،
مشڪل کي اسين عزم سان آسان ڪنداسين.

محنت سان ملي مان ٿو انسان کي ”بزمي“،
همت سان اسين برڪي بستان ڪنداسين.

(گل قل جنوري 1986ع)

ٻارن ۾ آساهه

منهنجو ٻارن ۾ آساهه پيل،
مان گيت انهن لاءِ چون لکان.

هي ٻارن گلن جا هار اٿئي،
اي دوست! اهي سينگار اٿئي،
هي ننڍڙا نه پر جهونجهار اٿئي،
منهنجي ڪوڙيءَ جا هي وار اٿئي،
مان چون انهن تان صدقي وڃان،
مان گيت انهن لاءِ چون لکان.

پيءُ جون ٻنيون ڪپائي جي ڇڏن،
لعنتن جا سي ٿين حقدار پٽ.

جيڪي رستن تي رلي پنندا وتن،
شل نه ڪنهن جا هي هجن پينار پٽ.

پٽ اُهي جي پيءُ جي فرمان ۾،
ڪهڙا پٽ جيڪي هجن مردار پٽ.

بدفيليت، بي ادب ڪهڙا ٻچا،
شل ڄمن ڪي هار مٽيادر پٽ.

صاف دل، صالح، سدورا شل ڄمن،
اهڙا شل جيئندا وتن سردار پٽ.

عاق ناما جي لڪائن پيءُ کي،
ٽين پيا ”بزمي“ سي بدڪردار پٽ.

(گل ڦل اپريل 1986ع)

ٻول

ٻٽ ٻٽ تنهنجا ٻول ٻارڙا،
ٻٽ ٻٽ تنهنجا ٻول

البيلايون جڏهن ڪرين ٿو،
نيٽن ۾ چڻ نور ڀرين ٿو،
رڳ رڳ تنهنجيءَ ۾ ڪي آهن!
راڻا رنگ رتول،
ٻٽ ٻٽ تنهنجا ٻول

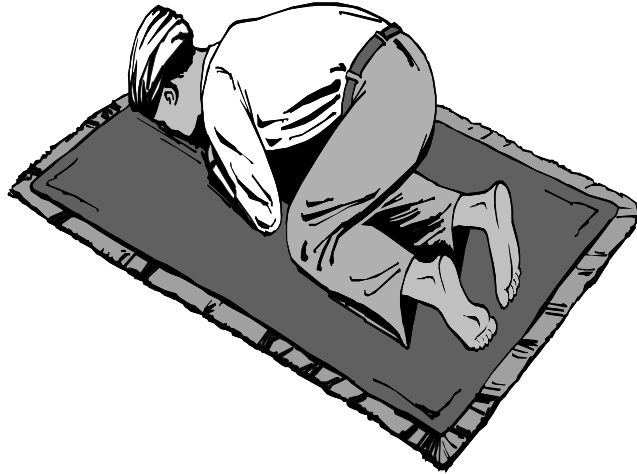
پنهنجي ملڪ جو مان وڌائيندا،
ويهي پاڻ ۾ قرب ڪمائيندا،
پنهنجي ٻيڙي ڪناري لڳائيندا،
پنهنجي چاهت ڪي چمڪائيندا،
اهڙي آس پلا مان چو نه رڪان،
مان گيت انهن لاءِ چو نه لکان.

پنهنجي قوم جي خدمت چو نه ڪندا،
پنهنجي ظاهر عظمت چو نه ڪندا،
پنهنجي روشن قسمت چو نه ڪندا،
اهڙي حاصل رحمت چو نه ڪندا،
تن ڪي هر هر ٿو مان دعائون ڏيان،
مان گيت انهن لاءِ چو نه لکان.

پڙهي علم ڏيائون ٻاريندا،
پنهنجن ٻاٻن جي دل ٺاريندا،
ٻڻجي گهوٽ وطن ۾ گهاريندا،
پنهنجي سنڌڙيءَ کي پيا سنواريندا،
تن ڪي سورهيءَ ”بزمي“ چو نه چوان،
مان گيت انهن لاءِ چو نه لکان.

(گل قل جولاءِ 1995ع)

مالڪ

مون ۾ عيب اُپار، مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

در تنهنجي تي سوالي آهيان،
سائل جي لهه سار، مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

توريءَ آهي واءِ نه ڪائي،
خالق خلقڻهار مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

وڏ ڀرڙو تون ٿيندو ويندين،
کوڙ خوشيون تون ڏيندو ويندين،
او نرمِل! او نانڪ نينگر!
عجب جهڙا انمول
پِت پِت تنهنجا ڀول.

”بزميءَ“ جي اڪڙين جا تارا،
راڄ ڪندين شل راڄ دلارا،
ڪائيندين او ڀاريندين شل،
منڙا منڙا ٿول
پِت پِت تنهنجا ڀول.

”گل ڦل آڪٽوبر 1995ع“

اوسندڙي

روح کي راحت رسائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي
پال پنهنجا تون پلائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي

تنهنجي بستان مان طوطن جون تنوارون ٿيون اچن،
پاڻ کي ڪيڏو سڃاڻين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

تون پراون کي به پنهنجو پيار ٿي ويٺي ڏئين،
ونڊ سڀ ڪنهن ۾ ورهائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

جهڙو تهڙو تنهنجو آهيان،
ڪر ڏکيو ڏاتارا مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

شاعر تنهنجي شوق ۾ ويهي،
ٺاهي ٿو اشعار مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

”بزميءَ“ جهڙا ڪاڏي ويندا،
پرتا ٿي پينار مالڪ!
پنهنجي مهر ڪندين شل.

”گل ڦل نومبر 1995ع“

اوجيءَ سنڌي

مان پاڻ سنڌي
 منهنجي ماءُ سنڌي
 منهنجو پيءُ سنڌي
 مان سنڌ ۾ ڄائو نپنو هان،
 جا لولي منڙيءَ ماءُ ڏني
 تنهن لوليءَ مون کي لعل ڪيو
 خوشحال ڪيو
 ان لوليءَ مون کي سنڌ ڏني
 ان لوليءَ مون کي جند ڏني
 منهنجو ساهه سنڌي
 منهنجو چاهه سنڌي

تون جو نياڻي جا ڄڻين ٿي سا ٿئي ٿي مارئي،
 جن ته سونا تاج پائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

ڳٽڪرون ڳيرن جون توڻ، سهره بلبيل ٿي چوي،
 رنگ ڪيئي تون رچائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

ڏن پري آ تنهنجي ڌرتي، پڪ اسان ناهي ڏني،
 سڪ تون سانگين کي وٺائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

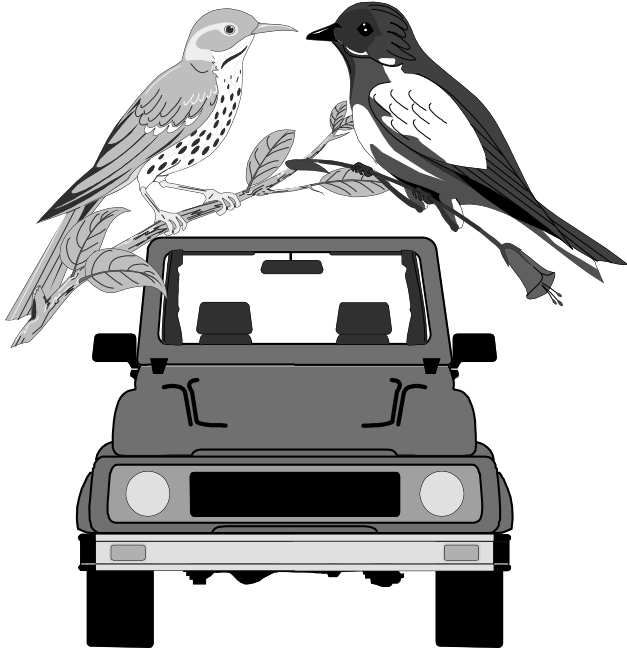
ٿورڙيءَ ئي ڳالهه تي جيڪو وڃي توکان رسي،
 سڌ ڪري ان کي ورائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

هارين جي هونگرون ٻڌ ڪيئن ٿا ”وايون“ چون،
 پوک جي لوري لڳائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

مون ڏٺو ڏک ڪونه آهي، وقت ٿو ڪلندي لنگهي،
 مونجه ”بزميءَ“ جي مٿائين ٿي، او منهنجي سنڌڙي.

(گل ڦل فيبروري 1985ع)

پڪيئڙن جي پڪنگ

سندوءَ ڀر تي پڪنگ پڪيئڙن ملهائي،
ڏسڻ ۾ هي محفل مزيدار آئي.

”پيهن“ بهاري اڱڻ کي اجاريو،
”پيهن“ ته هر چيز کي پئي سنواريو،
”چتونئڙن“ پئي ”وائي“ پٽائيءَ جي ڳائي،
سندوءَ ڀر تي پڪنگ پڪيئڙن ملهائي.

مان سنڌ جو پاڻي پيئڻ ٿو

۽

جنت ۾ جڻ جيئڻ ٿو
منهنجو شان سنڌي
منهنجو مان سنڌي
منهنجو ٻول سنڌي
منهنجو ٿول سنڌي
دل هول سنڌي
ٻڌ ڍول سنڌي
منهنجي ٿور سنڌي
منهنجي اور سنڌي
منهنجو نانءُ سنڌي
مان پاڻ سنڌي
منهنجي ماءُ سنڌي
منهنجو پيءُ سنڌي
سڏ ڪر ته چوان
او جيءُ سنڌي
او جيءُ سنڌي

(گل ڦل جون 1985ع)

کلي کائي هر ڪو پڪي ويو اڏامي،
چئي هو جمالو ڏنائون سلامي،
محبت ۾ ”بزمي“ آ ڪيڏي منائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

(گل ڦل جولاءِ 1985ع)

اڃا ”کانگ“ ۽ ”قاز“ لڏندي پئي آيا،
وطن جا ”وهين“ ڏاڍا نعرا لڳايا،
وڏي موج ”تترن“ تنواري مچائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

منا لولا آيا ڪڙي ”کانگ“ ڪارا،
ڪڙي آيا انبن انگورن جا ڪارا،
ملائي پئي ”مرغن“ مزي سان ورهائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

جهمر پاتي ”جهرڪين“ ۽ ”ڳيرن“ پئي ڳايو،
پڪو راڳ ڪو بلبلين پئي ٻڌايو،
ڪراڙي ”ڪبوٽر“ پئي ڍولڪ وڄائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

پتي چهنڊ ”چيھن“ ته چھڪار ٿي ويا،
”ڳھن“ ٻول ٻوليا ته ڳٽڪار ٿي ويا،
”ڪٻر“ پاپ ميوزڪ تي ٻولي ٻڌائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

مڙي سڀني ڦوٽو پوءِ ڪڍايو،
نظر ”مور“ سڀني جي وچ ۾ ٿي آيو،
رڪيل ان جي اڳيان هئي هڪ ٽپائي،
سندوءَ ڀرتي پکنڪ پڪيئڙن ملهائي.

سنهري سنگ جت سٿجن،
بڪايل پيٽ جت ڀرجن،
ڪٿي آي نه ڪا هٿ ڪس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

جڏهن پويون اُسرُ ٿيندو،
ته هر هر ڪوئي جوڙيندو،
ڪڪڙ لائيندا پنهنجا دَس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

ترن مهران ۾ پيڙيون،
مڙي ڪن سِير ساهيڙيون،
وٺن ڪا چاهه واري چَس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

وٺي سرهاڻ ڪن ساريون،
اُٿي دليون ميون ماريون،
جيئڻ جي لاءِ ڪن پو وَس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

پپيها ويٺا پي پي ڪن،
چتون چيها جتي چمڪن،
ڳچين ۾ پائي ”بزمي“ هَس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

(گل قل نومبر 1985ع)

وطن جا ڏس

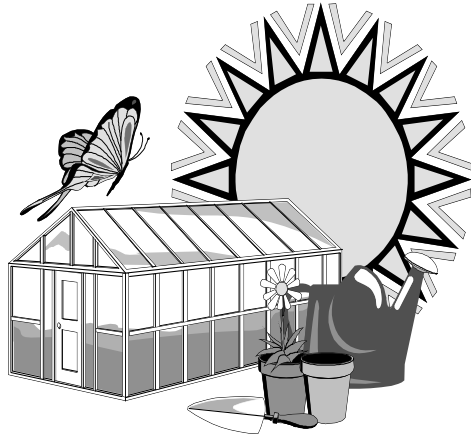

عجب جهڙا مٺا ماڻهو،
نه اهڙا ڪنهن ڏٺا ماڻهو،
ڪين پاڪر مان جيڪي مس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

ٿڌيون چائون نمڻ جا وڻ،
ڏنارن جا چرن ٿا ڏڻ،
چٽا چارا، گسارا گس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

جتي هڻ هڻ ۽ هاجارا،
جتي سورهي ۽ سويارا،
جوانن کي ملن ٿا جس،
اهي منهنجي وطن جا ڏس.

اچواي ساڻيو

اچواي ساڻيو!
ڳايون وطن جا ڳيچ سانوڻ ۾
گلن سرهاڻ ڦيرائي دليون سرهيون ڪيون آهن.
نري اڪيون پيون آهن،
رنگيلا پر ڪڍي پوپٽ گلن تي ڏين ٿا ڦيرا،
ته

بھڪڻ ٿو لڳي
هي ديس مارن جو،
سنگھارن جو،
پنھوارن جو،
ڌنارن جو،
پتن پوشاڪ پھري آ،
سائي سائي،

ٻار گلن جا ھار

انھن جي ڪھڙي ڳالھ ڪجي.
منڙي منڙي ٻولي ٻولي،
چڏن خوشيءَ جا در ٿا ڪولي،
غم جا تن جي چھرن تي ڪي، ڪونه رھن آثار.
ٻار گلن جا ھار

ڇڳ جي جوت وڌائين ٿا ھي،
گھر ڪي بھشت بنائين ٿا ھي،
تن ڪي چو نه ڏسي ڪو پنھنجا دور ڪريون آزار،
ٻار گلن جا ھار

ننڍڙا آھن وڏڙا ٿيندا،
بابن ڪي سک ڏاڍو ڏيندا،
ڪٽندا پنھنجن ڪلھن تي دنيا جا سارا ٻار،
ٻار گلن جا ھار

من جا سڄا صاف سدائين،
ننھن کان ”بزمي“ چوڻي تائين،
ڪھڙي تن ڪي ڄاڻ ته ٿيندا آھن ڇا تڪرار،
ٻار گلن جا ھار

(گل قل ڊسمبر 1985ع)

لولي

سمهي پوئون پٽڙا! ته لولي ڏيانءِ،
جگر جا ٽڪر گهورجي مان وڃانءِ.

کلين ٿو ته منهنجي ٿي قسمت کلي،
ابل! روشني ٿي اکين کي ملي،
نه روئڻ مان راڻا! ڏسي ٿي سگهانءِ.

لڳي شل نه توکي ڪا ڪوسي هوا،
هجي توتي رحمت جو سايو سدا،
چڱائيءَ جي ڪا پوک تون پوکجانءِ.

ڏسون ٿا ڏينهن سُرميلا
وسن ٿا وڌڙا هن پاڪ ڌرتيءَ تي،
تڏو ٿي پوي ٿو منهنجي مارن جو
هڻي ڇهڪ ٿي بجلر بادلن کي جي ته
روئن ٿا.

ڪڙڪن ٿا
ڇمن ۾ ٿا چتون ڇهڪن
ڪري ٿي ”پيرون“ بلبل
قصيدا ٿي پڙهي ڪوئل
۽ چيها چهنڊ کولي ٿا عجب ڪن لاتيون ”بزمي“
اچو اي ساڻيو
ڳايون وطن جا ڳيچ سانوڻ ۾

(گل ڦل اگست 1985ع)

سنڌي ٻولي

سنڌي ٻولي زنده باد
سنڌي ماڻهو زنده باد

سنڌي ٻولي دل جي اور، سنڌي ٻولي سنڌو ڌارا، سنڌي ٻولي مينگه ملهار، سنڌي ٻولي لوئيءَ لاک، سنڌي ٻولي ٿڌڙو ٿانءُ، سنڌي ٻولي هوشوءَ هوڏ، سنڌي ٻولي وايون بيت، سنڌي ٻولي چوڏهينءَ چنڊ، سنڌي ٻولي جيگل ماءُ، سنڌي ٻولي جڳ جي سونهن، سنڌي ٻولي منڙي لات، سنڌي ٻولي بڙ جي چانءُ، سنڌي ٻولي ڳڻ ۽ ڳوت، سنڌي ماڻهو منڙا مور، سنڌي ماڻهو نالي وارا، سنڌي ماڻهو باغ ملهار، سنڌي ماڻهو سچ جي ساک، سنڌي ماڻهو منڙو نانءُ، سنڌي ماڻهو لک جي لوڏ، سنڌي ماڻهو ساوا ڪيت، سنڌي ماڻهو ڪير ۽ ڪنڊ، سنڌي ماڻهو سپڪو پاءُ، سنڌي ماڻهو جڳ جي سونهن، سنڌي ماڻهو ڏات ٿي ڏات، سنڌي ماڻهو سياڻا ڪانءُ، سنڌي ماڻهو ”بزمي“ هوت.

سنڌي ٻولي زنده باد
سنڌي ماڻهو زنده باد

پنهل! تنهنجو پينگهو ٿي لوڏي ٿران،
ڍڪي تاج سر تي نڪرندين گهران،
پيل پٽ جي پوشاڪ شل مان ڏسان.

ابو ڏاڏو پنهنجو ملهائيندين شل،
نه تون لوءُ پنهنجي لڄائيندين شل،
ڏيائون ڪٿي راهه روشن ڪجانءِ.

پلائي جو پاڙو ڏئي ٿو ڏئي،
برائيءَ مان حاصل نٿو ڪجهه ٿئي،
ٿڌيءَ دل سان ويهي اهو سوچجانءِ.

خدا ڏينهن توکي وڏا شل ڏئي،
هزارين ورهيه عمر تنهنجي ٿئي،
وطن جو تون ”بزمي“ محافظ ٿجانءِ.

اجرو اجرو تنهنجو پاڻي،
تو ۾ مرڪي سنڌو راڻي،
هر سڪ ٿو مان پانيان سنڌڙي.

جيگل توتان ساهه ڇڏيندس،
تنهنجي خاطر صدقي ٿيندس،
سر چو پيارو پانيان سنڌڙي.

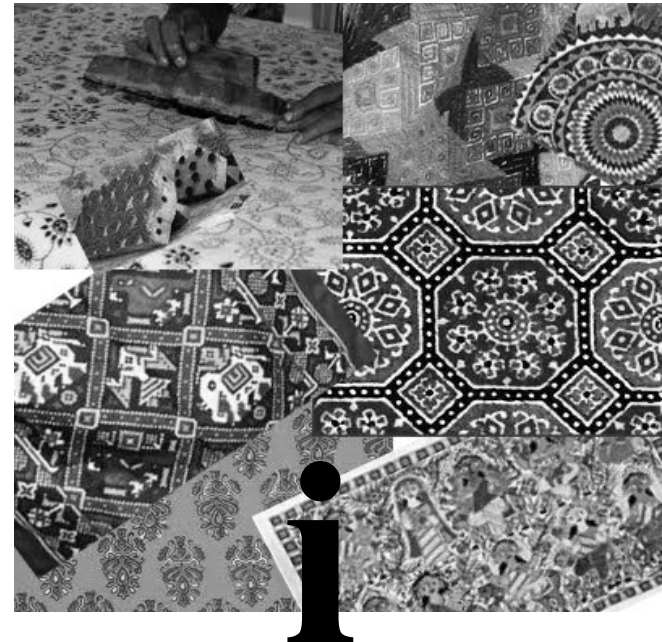
سنڌڙي تنهنجيون پوکون سايون،
چونہ آلاپيان شاهه جون وايون،
چيريون ٿو چمڪايان سنڌڙي.

باغن مان سرهاڻ اچي ٿي،
بلبل گلڙن لاءِ نچي ٿي،
ان کي چو قاسايان سنڌڙي.

”بزمي“ آهي تنهنجو پياري،
سون جيان آ تنهنجي واري،
ساهه هتي سرجايان سنڌڙي.

”گل ڦل آڪٽوبر 1982ع“

سنڌڙي

تنهنجي سيند سجايان سنڌڙي،
سهره تنهنجا ڳايان سنڌڙي.

ڳالهيون تنهنجون ڳائڻ جهڙيون،
هارن وانگر پائڻ جهڙيون،
بين کي چونہ ٻڌايان سنڌڙي.

خوبين کان تون ناهين خالي،
تنهنجي آهي سونهن نرالي،
گل سان توکي لايان سنڌڙي.

منهنجي لاءِ سهين ٿي سور سوين،
 ته به مون ڏي ڏسي ٿي مرڪي پوين،
 ڪاٺي تو نه ڪئي بيزاري امڙ.
 منهنجي پياري امڙ.

مون کي لوليون ڏئي آرام ڏنئ،
 مون کي پيار پريا پيغام ڏنئ،
 پنهنجو فيض ڪيو تو جاري امڙ،
 منهنجي پياري امڙ.

مون کي جيئڻ جي تو جوت ڏني،
 منهنجو تحفو تو تو رب کان پني،
 منهنجي سگهڙ سچي سوياري امڙ،
 منهنجي پياري امڙ.

(گل قل اپريل 1978ع)

منهنجي پياري امڙ

منهنجي مڙي امڙ، منهنجي پياري امڙ،
 آهين سون سچو تون ساري امڙ!

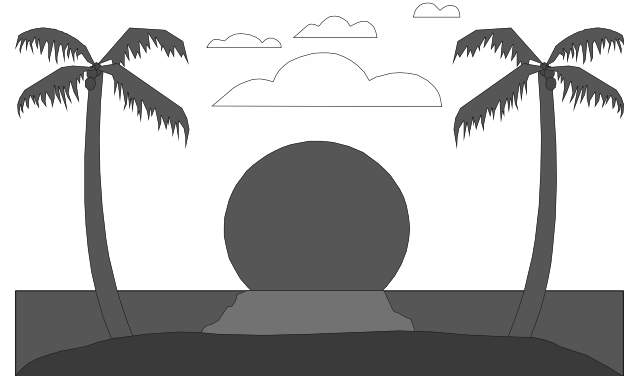
تنهنجي پاڇن هيٺان پلجان ٿو،
 تنهنجو ٻالڪڙو مان سڏجان ٿو،
 تنهنجي ٻولي آهي ٻاجهاري امڙ.
 منهنجي پياري امڙ.

سچ آ خدا جي نعمت، انسان تي آ رحمت،
 ڪنهن کي نصيب ٿي شل آ پنهنجي پنهنجي قسمت،
 ڪوڙي جي زندگي ٿي ويندي حرام آهي،
 سچ کي سلام آهي.

سچ واٽ ٿو وٺائي، منزل تي ٿو رسائي،
 سچ آشفاف شيشو منهن ڪونه ٿو لڪائي،
 سچ کي خدا جو ”بزمي“ پيارو ڪلام آهي،
 سچ کي سلام آهي.

(گل ڦل جون 1986ع)

سچ کي سلام

سچ کي سلام آهي،
 سچ کي سلام آهي.

سچ جوت آ جهان جي، سچ سونهن آ زبان جي،
 سچ آ يقين محڪم، سچ ساڪ آسمان جي،
 سچ ٻيءَ طرف زمين جو ماه تمام آهي،
 سچ کي سلام آهي.

سچ اعتماد آهي، سچ هڪ جهاد آهي،
 سچ ۾ آ هر فضيلت، سچ زنده باد آهي،
 روز ازل کان سچ جو ٿيو احترام آهي،
 سچ کي سلام آهي.

ڪا به مادر نه مادر هئي
 سر مٿان ڪانه ڪنهن کي به چادر هئي
 پيٽ جي پاءُ کي ڪونه احساس هو
 جانور جانور جهنگ ۾ پئي رهيا
 ڪانه بستي هئي
 شهر ڪوئي نه هو
 لات انسان نيت جي روشن نه هئي
 سوچ جو سلسلو ڪنهن مغز ۾ ڪونه هو.
 لفظ ڪنهن کي اچارڻ به آيا نه ٿي.
 خالي چيخون هيون،
 خالي دانهون هيون،
 باقي سمجھڻ سٺ جي نه ڪا ڳالهه هئي

نيٺ چوڏهن صديون کن اڳي،
 گل ڦٽو خوبصورت ڪو صحرا
 جي ميدان ۾
 نور ڦاٽي اٿيو
 ۽ سموري جهان ۾ ڦهلجي ويو،
 جلوا جاڳي پيا
 جذبا جاڳي پيا
 ماڻهو ”ماڻهو“ ٿيو،
 انگ ڍڪجڻ لڳا
 ماءُ ٿي ”ماءُ“ وئي
 مسجدن ڪر ڪنيا

يتيم ٻار

ظلم جو زور هو،
 رات ڪاري هئي،
 رب جي نانءَ تي ڀروسو ڪونه هو.
 ماڻهو ماڻهو نه هو.
 جڻ ته حيوان هو
 پنهنجي انگن ڍڪڻ جون دستور هو.
 ڪو حيا ڪونه هو
 ڪا حليمت ڪونه هئي.
 شرم جو ڏس پتو ڪو ڪٿي ڪونه هو.
 بي حياتي هئي
 هر طرف بس! ٻرائي هئي

ٿو آءُ ڏسان

ٻھ ٻھ ڪنڊيون پڪريون ڏسان،
 پوئا ڏسان ٽڪريون ڏسان،
 مان نٿ ڏسان نسيون ڏسان،
 جھومڪ ڏسان جھانجھر ڏسان،

پنج پيرا نمازن جو دستور ٿيو
 ٽيھ روزا مليا.
 ستنن جي وسيلي دليون ڌوپجي
 نيلوفر گل جيان توانيون پيون
 نعرو منبر تان الله اڪبر لڳو،
 حمد ڳائڻ لڳيون بلبليون ڪوئلون،
 بي زبانن کي ويئي زبان ڄڻ ملي
 ڪنڌ ڦيرائي انسانيت هي ڏنو،
 رنگ و ٻو جهان
 ڪير هو؟
 جنهن ڏنا سچ جا ڪي سبق
 ڪنهن جي آئي ٿيا چوڏهن ئي روشن طبق.
 هي يتيم ٻار هو
 نانءُ جنهن جو محمد صلي الله عليه وسلم ٿا ٻڌندا اچون.
 اچ به ساڳي سخا
 اچ به ساڳيو اثر
 جيستائين آقائيم ”بزمي“ جهان
 تيسيتائين اهو نانءُ دلين جي هوندو شفا

(گل قل جنوري 1981ع)

يا ٻولو ڪو بئير ڏسان
 مان هر ڏسان هاري ڏسان،
 ڇا ڇا مان چوڌاري ڏسان،
 واڙا ڏسان واڙيون ڏسان،
 يا محل ۽ ماڙيون ڏسان،
 مانڌاڻين جا مک ڏسان،
 ڏاڏي ابي جا ڪڪ ڏسان،
 مان وڻ ڏسان پاڇا ڏسان،
 ٻن اکين سان ڇا ڇا ڏسان؟
 سنڌو ڏسان لهرون ڏسان،
 وهنديون ڪٿي بادل ڏسان،
 بوندون ڏسان لهرون ڏسان،
 ڪپريون ڏسان ڪانگل ڏسان،
 دادو ڏسان هالا ڏسان،
 يا ”سکر“ جا چالا ڏسان،
 اجرڪ ڏسان لنگيون ڏسان،
 جهانگين جون يا جهڳيون ڏسان،
 اي سنڌڙي مان ڇا ڇا ڏسان؟

”گل قل مئي 1982ع“

آزادي

آزاديءَ جي ڳالهه ڪجي ڇا، آ پت جوڳ ميلو،
 آزادي آ روح جي راڻي، آزادي آ مست قلندر،
 آزادي آ ساهه سڀاڻي، آزادي آ چير جو چمڪو،
 آزادي آ عيد جو اعلان، آزادي آ لئ بئين جي،
 آزادي آ درد جو درمان، آزادي آ عشق جي منزل،
 آزادي جون راهون سهڻيون، آزاديءَ جو منڙو نالو،
 آزاديءَ جا رستا سهڻا، مصريءَ جهڙو ماڪيءَ جهڙو،
 آزاديءَ جا ماڳ پيارا، آزادي آ سوني پتلي،
 آزادي جا راڳ رسيلا، آزادي آ پت جي گڏڙي،
 آزادي آ رب جو تحفو، آزادي آ صبح جو ليئو،
 آزادي آ جُري قسمت، آزادي آ هاريءَ هونگر،
 آزادي آ پٽ جڳ ڳانو، آزادي آ نور نسورو،
 آزادي آ ڏاڻو ڪوڏر، آزاديءَ جي ڳالهه ڇا ڪجي!
 آزادي آ مڪڻ سان ماني، آزادي آ سنڌوءَ چولي،
 آزاديءَ جي ڳالهه ڪجي ڇا؟ آزادي آ منڙي لولي،

”گل قل اگست 1983ع“
 سنگتي شڪارپور

شينهن جي هڪ ڏينهن جي پي زندگي آبهترين
 ٻيءَ طرح ڪهڙو گذارو گذرڻ جو بر زمين،
 نونهارو! هونهارو! اوچ لئ اٿندا وتو،
 ڪڏندا وتو.

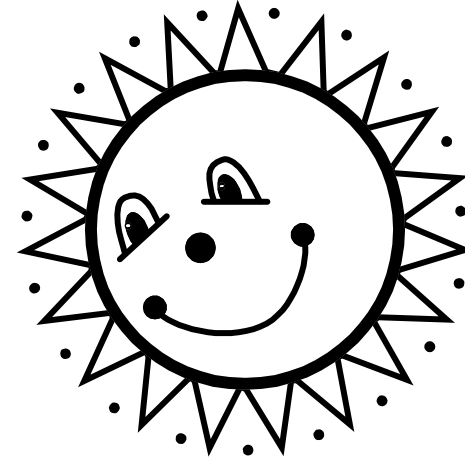
قوم جي ميراث جا اي وارثو، اي مالڪو،
 بات ۾ ڪا لات ٻاري پوءِ بهڪو ٻالڪو،
 هڪ ٻئي منزلن جي رهگذر پڇندا وتو.
 ڪڏندا وتو.

پٽ تي پئجي پئجي آخر ڪهڙو لائبو،
 جانفشانيءَ سان ئي مقصد دل جو ٻارو! پائبو،
 چنڊ کي، تارن کي پنهنجي هٿن سان چهندا وتو
 ڪڏندا وتو.

سرحدون هن پاڪ ڌرتيءَ جون اوهان ڏي ٿيون تڪن
 ڳل ڏسي ڳاڙها اوهان جا پوءِ ٿيون مرڪي پون
 پنهنجي جذبن کي وڌائي، سون ۾ ترندا وتو
 ڪڏندا وتو

مائرن جي، امڙين جي مدعا آهيو اوهين،
 پينرن جي آرزو جي انتها آهيو اوهين
 ٿر جي ٿڌڙي هير وانگر تن مٿان گهلندا وتو،
 ڪڏندا وتو

ڪلنداوتو ڪڏنداوتو

گلن جهڙا ٻارڙو! ڪلندا وتو ڪڏندا وتو،
 شاه زاد بڻجي پنهنجي شان سان گهمندا وتو،
 ڪڏندا وتو.

سوچ ۽ سچ جا ڀري پندار دليين ۾ رکو،
 ادب ۽ اخلاق جا انوار دليين ۾ رکو،
 علم جي لاهن تي اڏڙو! لڙڪندا وتو،
 ڪڏندا وتو.

ملڪ ۽ ملت اوهان جي لاءِ آهن منتظر،
 آس پالي ٿي اوهان جي لاءِ هر ڪائي نظر،
 نيڪين جي راهه تي پڇندا وتو ڏڪندا وتو،
 ڪڏندا وتو.

سنڌي زبان اسان جي

ماڪيءَ کان وڌ مٺي آ، سنڌي زبان اسان جي،
پاڳن پري پلي آ، سنڌي زبان سان جي.

وسري ويون نه آهن، جيگل امڙ جون لوليون،
جنهن ٻاجھ مان ڪيون ٿي، پنهنجي ٻچي سان ٻوليون،
مادر کان هيءَ ملي آ، سنڌي زبان سان جي.

سنڌي زبان اسان جي، سهڻي سپاڳي آهي،
ويتر چڏيو پٽائيءَ، هن کي وڌيڪ ٺاهي،
اڳ کان به اڳ پري آ، سنڌي زبان اسان جي.

چلڙو ۽ هو جمالو، ڪافيون ۽ بيت وايون،
بيشڪ اسان تي آهن، اهڙيون لکين ڀلايون،
ڪنهن پيار سان پلي آ، سنڌي زبان اسان جي.

ڏس فوج ٻاونجاهي، آهي وڏو اٿالو،
آهي زبان هن جو، بس شان ٿي نرالو،
ويچار سان بڻي آ، سنڌي زبان اسان جي.

آباد رک خدايا! سنڌي زبان وارا
سائين اسان کي گهرجن، تنهنجا سدا سهارا،
”بزميءَ“ جي بندگي، سنڌي زبان اسان جي.

”گل ڦل اگست 1977ع“

وير ۽ ويڇا وساري پاڻ ۾ گڏجي وڃو،
سینا سینن سان ملائي ٻهڳڻو! ٻڪجي وڃو،
ٿُل دلين کي سک سان سورهيو! سڀندا هلو،
ڪڏندا وتو.

ساهه جي سوغات آهي هي سدوري سنڌي،
ننڍڙا اي دوستو! هيءَ سنڌي آ جندڙي،
شل جيئي جيئندي رهي ههڙي دعا گهرندا وتو،
ڪڏندا وتو.

شل هجو آباد ٻارو! شل هجو باغ و بهار،
ٻي دعا ڪهڙي ڏئي آخريلا ”بزمي نثار“،
ٻارڙو انسانيت جي پوئتا ڇڏندا وتو،
ڪڏندا وتو.

(گل ڦل اگست 1976ع)

ٿڌيون ٿر جون هوائون ”پيرين“ مان گيت ٿيون ڳائڻ،
گهلڻ کان کين ٿيون گهٽجن، بهار آيو، بهار آيو.

چنبيلي موتيو نرگس گلابي گل ٿريا آهن،
اڪين تن ۾ وڃي اٿڪن، بهار آيو، بهار آيو.

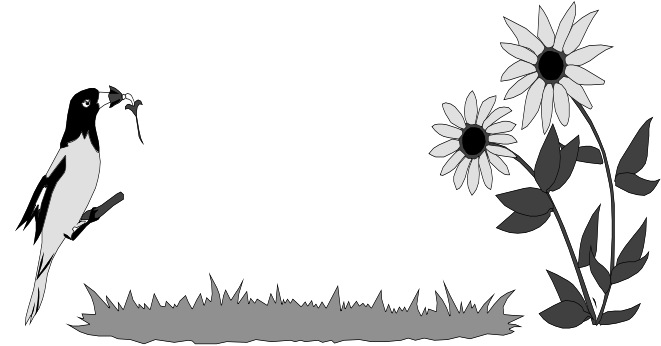
پيهو ٻول ٿو ٻولي، ڪري ٿي ڪوئل ڪو ڪو ڪو،
پوئر ڏس ڌار ٿا پڻڪن، بهار آيو، بهار آيو.

سنباهي هر هليا هاري، خوشيءَ مان پنهنجن ڪيٽن تي،
سنهري سنگ ٿا سٽجن، بهار آيو، بهار آيو.

ترايون تار ٿيون آهن نه ”بزمي“ غم رهيو آهي،
مهاڻا مير ٿا مرڪن، بهار آيو، بهار آيو.

(درسي ڪتاب سال 2002ع)

بهار آيو

چمن ۾ ٿا چتون چهڪن، بهار آيو، بهار آيو،
لڙي ٿا لام تي لڙڪن، بهار آيو بهار آيو.

پتن پوشاڪ پاتي آ، ڪٿي پنهنجي مٿان سائي،
وهي اڃ واھ ٿا وهسن، بهار آيو، بهار آيو.

سڪيا سڀ ٿي ويا سانگي، هليا ويا ڏول ڏولاوا،
ڏکيا سي کين ٿا ڏسجن، بهار آيو، بهار آيو.